

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W KORONOWIE NA LATA 2012-2014

Wprowadzenie

Rodzina jest najważniejszą podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Ułatwia jednostkom adaptację do zmieniającej się rzeczywistości społecznej, do jej wymogów. Jest strefą ochronną człowieka i najlepszym środowiskiem wychowawczym dla dziecka.

Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje i ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie.

Rodzina nie tylko umożliwia zaspokojenie potrzeb dzieci, lecz jest także czynnikiem ich rozwoju. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin.

Rodzina dysfunkcyjna to taka, w której występują poważne nieprawidłowości w zaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Ma to związek ze znacznym zubożeniem rodziny spowodowanym dewiacyjnymi zachowaniami rodziców. Należą do nich m.in. unikanie pracy, nadużywanie alkoholu, przestępczy tryb życia, a także mała dbałość o potrzeby rozwojowe dziecka.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012-2014 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. W celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

Rozdział I

1. Podstawa prawna programu:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149 poz. 887 ze zm.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r Nr 70, poz.473 z póź. zm.)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy

2. Adresaci programu:

Adresatami Programu są dzieci i rodziny z miasta i gminy Koronowa przeżywające trudności w sferze opiekuńczo - wychowawczej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do

niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej. Rodziny wychowujące dzieci na terenie Miasta i Gminy Koronowo mające trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci wymagają wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale także ich członków.

3. Zasady działania programu

- 1) Zasada wzajemnej współpracy instytucji działających na rzecz rodziny
- 2) Zasada informowania i jawności
- 3) Zasada poszanowania godności wszystkich uczestników działań związanych ze wspieraniem rodziny i pieczę zastępczą

4. Cele programu

- 1) poprawa funkcjonowania rodziny
- 2) zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego
- 3) zapobieganie sytuacjom kryzysowym wymagających interwencji
- 4) monitorowanie rodziny zagrożonej kryzysem
- 5) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Wyżej wymienione cele będą realizowane przez następujące działania :

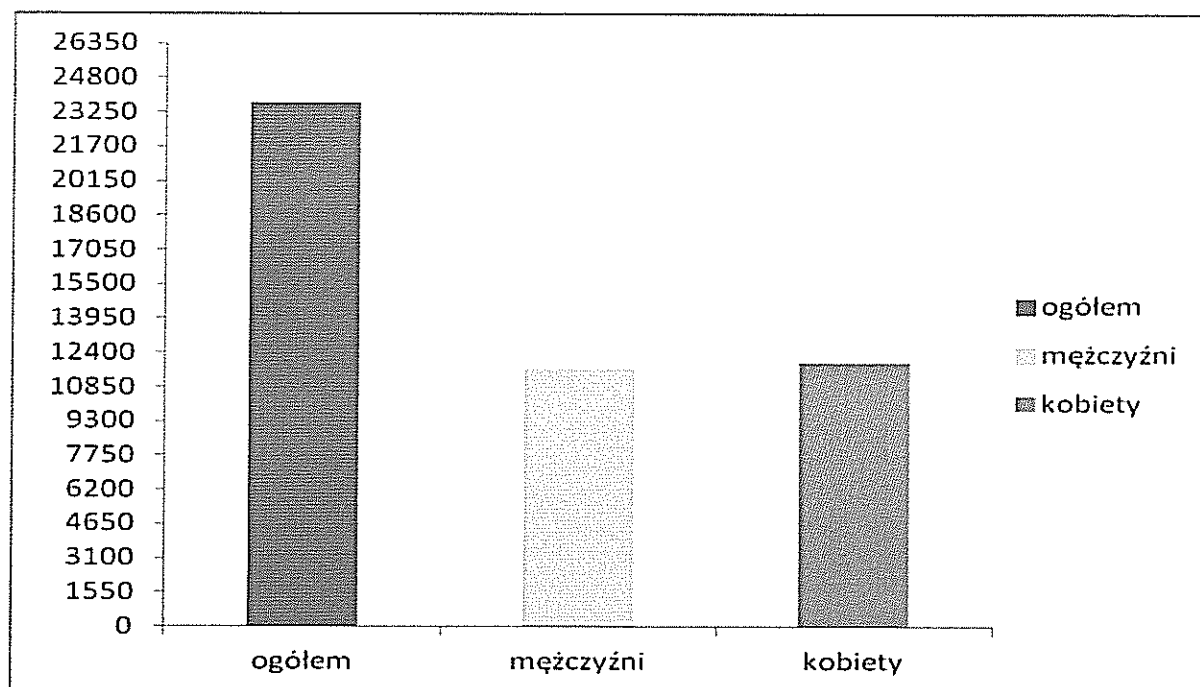
- działania diagnostyczne, profilaktyczne
- podjęcie działań interwencyjnych
- działania terapeutyczno - wspierające

Powyższe działania są skoncentrowane na pracy z rodziną.

Rozdział II

1. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Koronowo

1. Gminę Koronowo według stanu na dzień 31.12.2011r zamieszkiwało 23.697 mieszkańców, w tym 11.989 kobiet i 11.708 mężczyzn

2. Ze wsparcia Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koronowie korzystało:

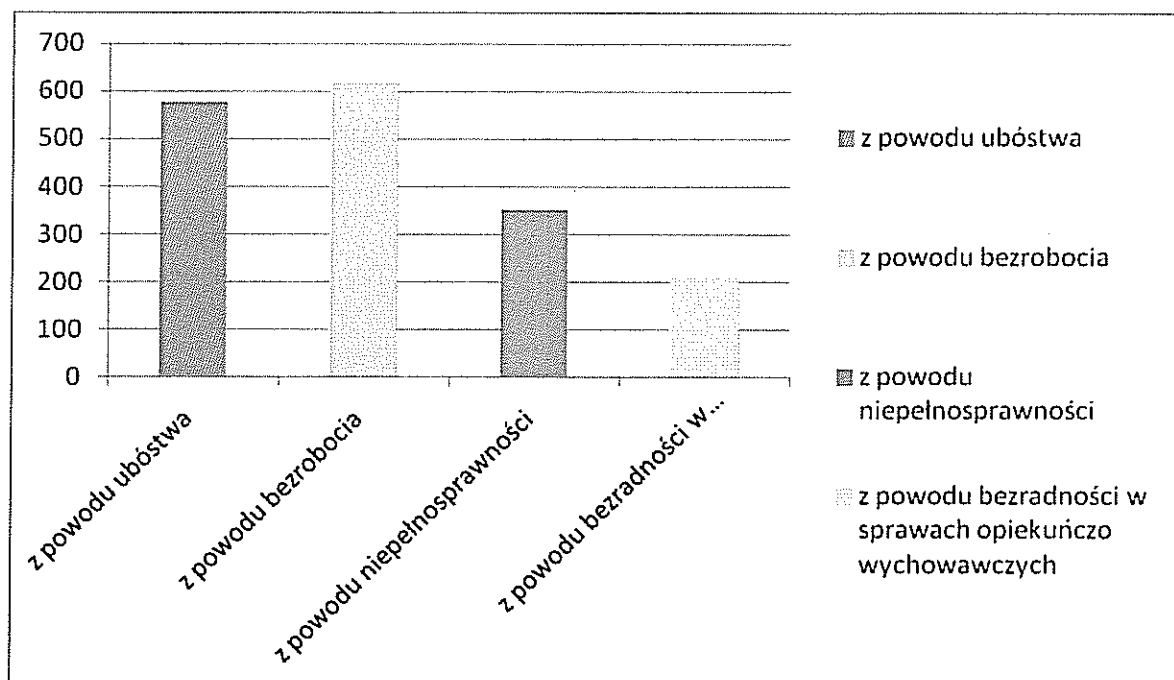
Rok 2009

z powodu ubóstwa 579 rodzin

z powodu bezrobocia 617 rodzin

z powodu niepełnosprawności 352 rodziny

z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych 211 rodzin

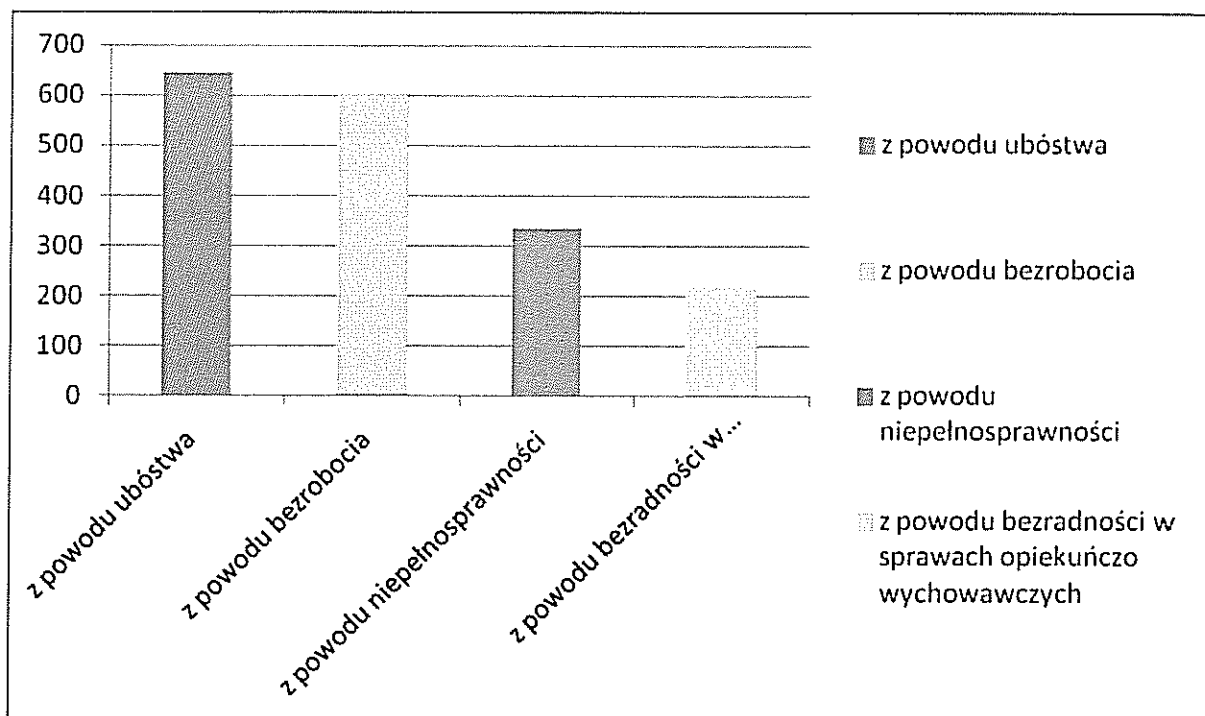
- **2010 r.:**

z powodu ubóstwa 644 rodziny

z powodu bezrobocia 606 rodzin

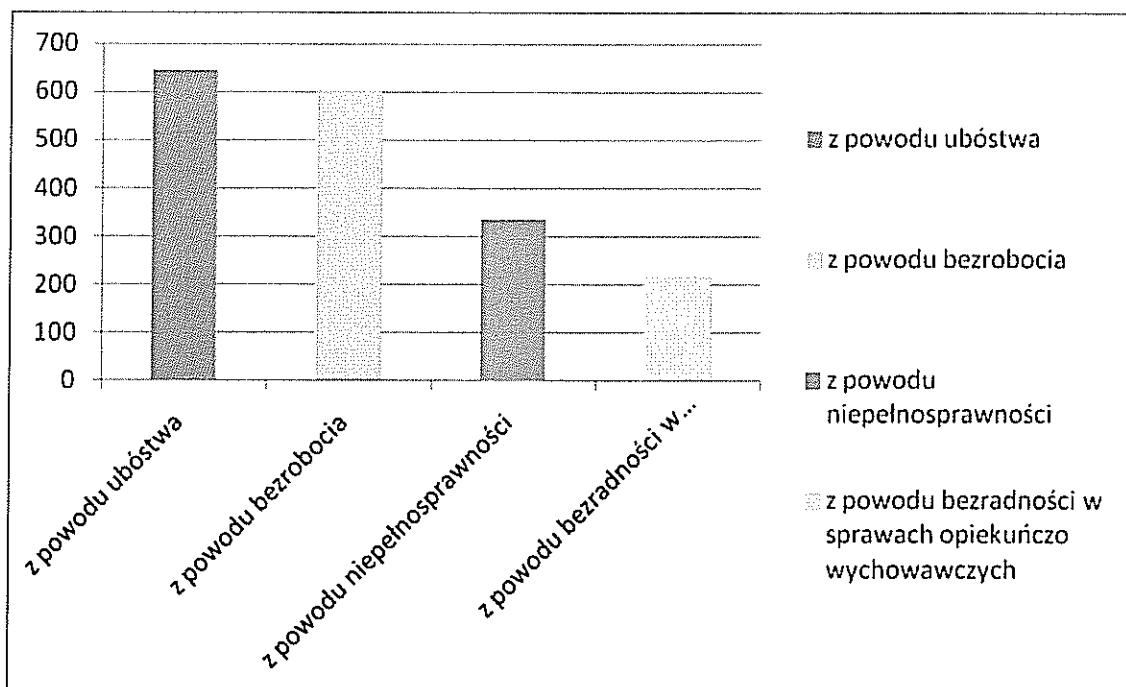
z powodu niepełnosprawności 349 rodziny

z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych 220 rodzin

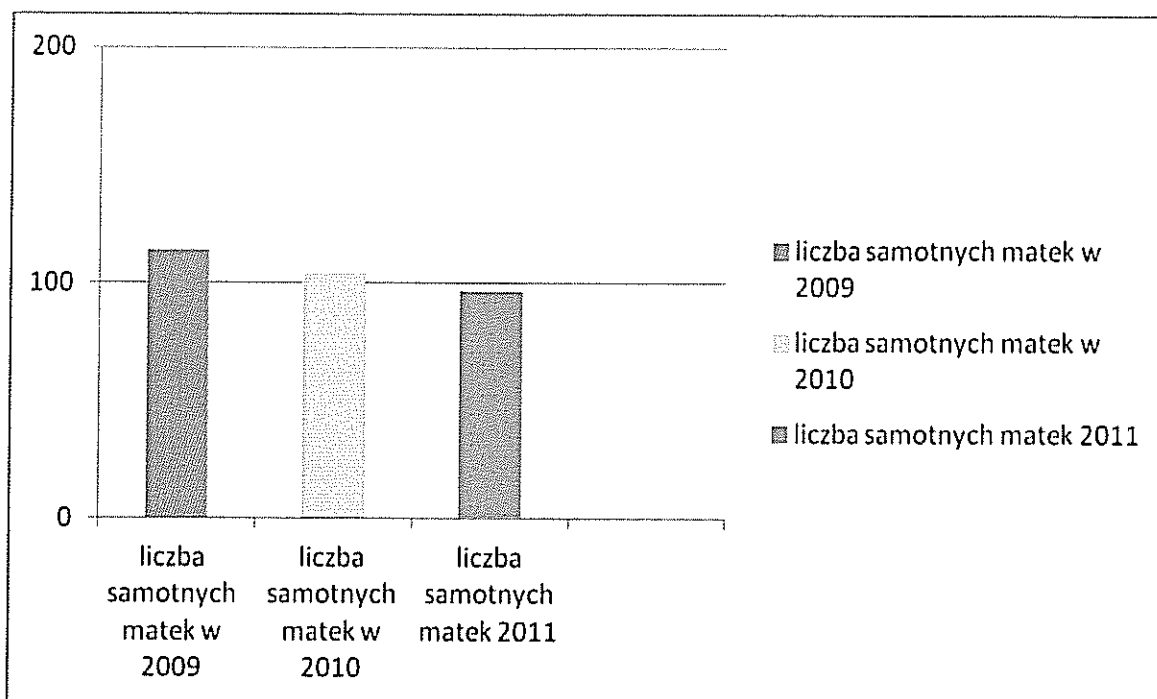

w 2011 r.

- z powodu ubóstwa 647 rodziny
- z powodu bezrobocia 604 rodziny
- z powodu niepełnosprawności 337 rodziny
- z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych 219 rodzin

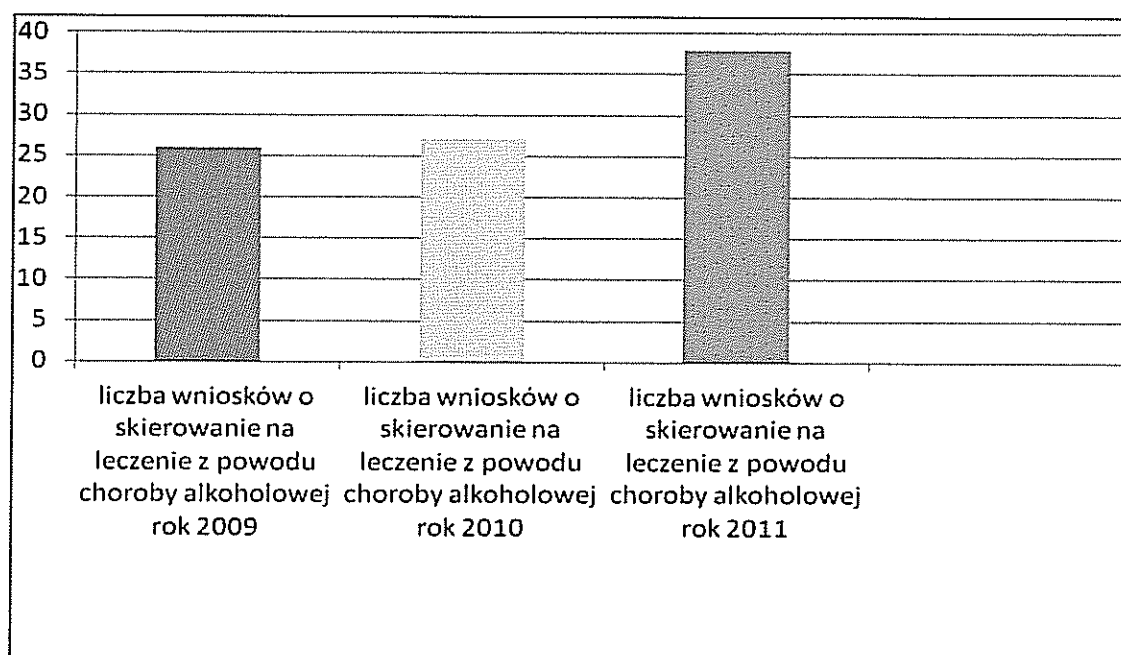

3. Obecnie umieszczonych jest w placówkach opiekuńczo - wychowawczych i rodzinnej pieczy zastępczej **82 - dzieci** z gminy Koronowo
  4. W marcu 2012r zostało utworzone w MGOPS w Koronowie stanowisko asystenta rodziny . Jeden asystent pracuje także w ramach projektu "Nadzieja na lepsze jutro" od czerwca do listopada 2012 r. z rodzinami niewydolnymi wychowawczo zagrożonymi umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
  5. Problemem gminy są również samotne matki
- 1) W 2009 r. problem ten dotyczył 114 samotnych matek, w 2010 r. 104 natomiast w 2011 r. 97

6. Alkoholizm (ocena sytuacji – dane Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych liczba wniosków kierujących na leczenie):

- rok 2009 26 wniosków kierujących na leczenie
- rok 2010 27 wniosków kierujących na leczenie
- rok 2011 38 wniosków kierujących na leczenie

2. Analiza sytuacji dotyczącej wspierania rodziny.

Słabe strony :

- brak wystarczających środków na realizację zadań związanych ze wspieraniem rodziny
- brak placówek opiekuńczo - wychowawczych
- brak wystarczającej liczby rodzin zastępczych
- brak rodzin wspierających
- braki w umiejętnościach opiekuńczo - wychowawczych
- wysokie bezrobocie
- uzależnienia członków rodziny
- wyuczona bezradność
- "dziedziczenie biedy"

Mocne strony :

- wykształcona kadra
- asystent rodziny
- zespół interdyscyplinarny
- świetlice
- baza oświatowa
- organizacje pozarządowe

3. Zagrożenia :

- wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych
- zagrożenie utratą zdrowia lub życia nieletnich
- wysokie koszty szkoleń specjalistycznych
- brak placówek opiekuńczo - wychowawczych
- brak mieszkań socjalnych i chronionych

4. Zasoby gminy

Program wspierania rodziny w gminie Koronowo na lata 2012-2014 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej.

Jednym z najważniejszych zasobów w systemie wspierania rodziny i rodzinnej pieczy zastępczej jest współpraca z lokalnymi instytucjami.

Instytucje i organizacje realizujące zadania w zakresie wspierania rodziny na terenie gminy Koronowo :

- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koronowie
- Punkt Interwencji Kryzysowej
- Miejsko - Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Komisariat Policji w Koronowie
- Zespół Interdyscyplinarny
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bydgoszczy
- placówki oświatowe
- placówki służby zdrowia
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Koronowie
- Świetlica Socjoterapeutyczna w Koronowie
- świetlice środowiskowe
- organizacje pozarządowe – Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Ziemi Koronowskiej, Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Sprawnych Inaczej, Stowarzyszenie Oświatowe Corona

Rozdział III

1. Cel główny :

Budowanie zintegrowanego systemu na rzecz pomocy dziecku i rodzinie.

2. Cele szczegółowe :

- Monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem, wykluczeniem społecznym.
- Zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego
- Zapobieganie sytuacjom kryzysowym wymagających interwencji
- Poprawa funkcjonowania rodziny zagrożonej dysfunkcją.
- Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży
- Wspieranie rodzin naturalnych poprzez oddziaływania interdyscyplinarne.
- Budowanie systemu wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci
- Tworzenie systemu poradnictwa rodzinnego.
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.

- Zapewnienie opieki asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
- Tworzenie infrastruktury socjalnej w postaci ośrodków interwencji kryzysowej, pogotowia opiekuńczego, innych placówek obejmujących swoim wsparciem dziecko i rodzinę

3. Harmonogram i plan realizacji zadań :

Lp	Zadania	Działania	Termin realizacji
1	Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny	1) współpraca MGOPS, Policji, Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, służby zdrowia , szkół, kuratorów, Sądu Rodzinnego, Zespołu Interdyscyplinarnego, organizacji pozarządowych oraz innymi instytucjami, 2) doskonalenie kadry (szkolenia dla pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz innych specjalistów, 3) współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bydgoszczy, jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej.	2012-2014
2	Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej	Praca z rodziną: 1) konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, prawne), 2) udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej: -pomoc w formie dożywiania dla dzieci i młodzieży i dorosłych -udzielanie pomocy dzieciom w formie stypendiów, wyprawek szkolnych, itp. -udzielanie pomocy w formie zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych itp	2012-2014

		- udzielanie pomocy w formie zasiłków - zgodnie z ustawą o pomocy społecznej 3) organizowanie czasu wolnego dzieciom w formie kolonii, wycieczek, wyjazdów, spotkań, imprez, itp. 4) tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych,	
3	Wzmacnianie prawidłowych funkcji rodziny	1. Prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem 2. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka: - wsparcie asystenta rodziny, pomoc rodzin, - wspierającej, praca socjalna z rodziną (kontrakt socjalny), pomoc placówek wsparcia dziennego (światlice).	2012-2014
4	Podjęmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin	1. Opracowanie i realizacja Procedury Pomocy Dziecku Pokrzywdzonemu Przemocą w Rodzinie. 2. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego – podejmowanie działań w ramach "Niebieskiej Karty".	2012-2014

4. Zasady finansowania

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012-2014 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Koronowo.

5. Monitoring programu

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012-2014 jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koronowie. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie przez Burmistrza Koronowa w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Miejskiej w Koronowie sprawozdań z realizacji Programu.

6. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- ograniczenie patologii społecznej,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań rodziców i dzieci
- stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.,
- szkolenie i wspieranie asystentów rodzin

Wnioski

Gminny Program wspierania rodziny zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci. W celu osiągnięcia zamierzonych celów w realizację programu będą włączone instytucje i organizacje pozarządowe, które swoimi działaniami wspierają dziecko i rodzinę. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, ograniczenie negatywnych zachowań oraz próba stworzenia skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Przewodniczący
RADY MIEJSKIEJ
Włodzisław Domek